

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА**

**Кафедра фізичного виховання та психолого-педагогічних дисциплін**

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**

Гарант освітньої програми

Яновський Ю.П.

*(ініціали, прізвище)*

*«3-1» 08 2022 р.*

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ПЕДАГОГІКА І МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ**

**Освітній рівень: третій (доктор філософії)**

**Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»**

**Спеціальність: 202 «Захист і карантин рослин»**

**Освітня програма: Захист і карантин рослин**

**Факультет: плодівництва, екології та захисту рослин**

**Умань – 2022 р.**

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка і методи навчання у вищій школі» для здобувачів третього рівня вищої освіти (доктор філософії) зі спеціальності 202 «*Захист і карантин рослин*» освітньої програми «*Захист і карантин рослин*». – Умань: Уманський НУС, 2022, 14с.

Розробники:

Кандидат психологічних наук, доцент Осадча Л.А.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичного виховання та психолого-педагогічних дисциплін

(назва кафедри)

Протокол від «31» 03 2022 року №1.

Завідувач кафедри

(Moroz Ю.М.)

«31» 03 2022 року

(підпись)

Схвалено науково-методичною комісією факультету плодоовочівництва, екології та захисту рослин

Протокол від «31» 08 2022 року №1.

Голова

(Terhavsky A.G.)

(підпись)

«31» 08 2022 року

© УНУС, 2022рік

©Осадча Л.А., 2022 рік

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		дenna форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6  <u>(1 кредит становить 30 годин)</u>	Галузь знань <b>20 «Аграрні науки та продовольство»</b> (шифр і назва)	<b>Нормативна</b>	
Модулів – 1	<b>Спеціальність</b> <b>202 «Захист і карантин рослин»</b> (шифр і назва)	<b>Рік підготовки:</b>	<u>1</u> -й
Змістових модулів – 3		<b>Семестр</b>	<u>1</u> -й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____  <u>(назва) (за наявності)</u>		<b>Лекції</b>	<u>18</u> год.
Загальна кількість годин – 90		<b>Практичні, семінарські</b>	<u>18</u> год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 28		<b>Лабораторні</b>	<u>_____</u> год. <u>_____</u> год.
		<b>Самостійна робота</b>	<u>54</u> год.
		<b>Вид контролю:</b>	залик

## **2. Мета та завдання навчальної дисципліни**

Навчальна дисципліна „**Педагогіка і методи навчання у вищій школі**” розрахована на слухачів, які навчаються за освітнім рівнем підготовки докторів філософії і є однією із складових цілісної професійно-педагогічної підготовки майбутніх викладачів вищої школи.

Робоча програма побудована у відповідності до модернізації освітньої діяльності в Україні в контексті Європейських вимог.

**Мета вивчення дисципліни:** допомогти слухачам засвоїти теоретико-методологічні основи педагогіки і психології вищої школи, оволодіти педагогічною майстерністю та методикою викладання навчальних дисциплін у вузі.

**Завдання вивчення дисципліни:** студенти повинні навчитися складати робочу програму дисципліни; готовувати опорний конспект лекції; оволодіти основними методами читання лекції; навчитись використовувати інтерактивні методи навчання під час проведення практичних та семінарських занять; вміти планувати та організувати самостійну роботу студентів з навчальної дисципліни; застосовувати рейтингову систему оцінки знань студентів; використовувати педагогічні тести з метою перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу; вміти проводити заліки і екзамени; враховувати індивідуально-психологічні особливості студентів при здійсненні навчального процесу.

**Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти:** навчальна дисципліна «Педагогіка і методи навчання у вищій школі» є базовою для дослідницької роботи і написання дисертаційної роботи

**Завданням вивчення дисципліни «Педагогіка і методи навчання у вищій школі» є здобуття таких компетентностей:**

**інтегральна:** Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної підготовки в захисті і карантині рослин.

**загальні компетентності:**

ЗК 1. Здатність здійснювати індивідуально-освітню наукову програму.  
ЗК 7. Реалізовувати ідеї інноваційної діяльності.  
ЗК 8. Застосовувати науково-обґрунтовані навички та науковий досвід для особистого високопрофесійного розвитку і самовдосконалення.

ЗК 9. Здатність до самоорганізації та розвитку наукового потенціалу.  
ЗК 10. Використання теоретичних знань і практичного досвіду для кар'єрного зростання і здійснення управлінської та педагогічної діяльності.

**Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:**

ФК 8. Знання і дотримання норм академічної чесності

***Програмні результати навчання:***

- ПР 2. Мати ґрунтовні знання предметної області та застосовувати причинно-наслідкові зв’язки розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності, застосовувати сучасні науково-технічні досягнення світової культури та цивілізації.
- ПР 12. Кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, що публікуються як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних науково-метричних баз. Дотримуватись норм і правил академічної добробачності досліджень у захисті і карантині рослин.
- ПР 13. Уміти працювати в науковому та науково-педагогічному колективі; знати принципи організації навчального процесу, застосовувати сучасні методики викладання.
- ПР 14. Володіти науковими методами навчання, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних до виконання досліджень у захисті і карантині рослин.

## **2.Програма навчальної дисципліни**

### **Змістовий модуль 1. Система вищої освіти в світі**

#### **Тема 1. Система вищої освіти в Україні**

Вища освіта в Україні, її цілі та завдання. Типи вищих навчальних закладів, їх характеристика. Освітньо-кваліфікаційні рівні (ступенева освіта) в Україні.

#### **Тема 2. Вища освіта та Болонський процес**

Вища освіта та Болонський процес. Система вищої освіти в країнах Європи та Америки. Болонський процес як засіб інтеграції Європейської вищої освіти.

Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу.

### **Змістовий модуль 2. Форми навчання у вищому навчальному закладі**

#### **Тема 3. Аудиторні форми організації навчання у вищому навчальному закладі: підготовка та методика проведення**

Вузівська лекція, її види та методика підготовки. Методика підготовки і проведення практичних та семінарських занять.

#### **Тема 4. Інтерактивні методи вузівського навчання.**

##### **Interactive methods of university education.**

Поняття про інтерактивні методи навчання і їх класифікація. Кейс-метод у викладанні фахових дисциплін. Ділові та рольові ігри як форма проведення практичних занять. Метод мозкового штурму та його використання при груповому вирішенні творчої проблеми. Соціально-психологічний тренінг.

Concept of interactive learning methods and their classification. Case method in teaching professional disciplines. Business and role-playing games as a form of practical training. The method of brainstorming and its use in group solving of a creative problem. Social and psychological training.

#### **Тема 5. Організація самостійної роботи студентів**

Сутність і значення самостійної роботи студентів. Види самостійних робіт і педагогічне керівництво ними. Форми і методи контролю самостійної роботи студентів. Організація науково-дослідної роботи студентів, її специфіка.

### **Змістовий модуль 3. Форми контролю і діагностики знань студентів**

#### **Тема 6. Контроль і діагностика знань студентів**

Види контролю знань студентів, їх характеристика. Тестовий контроль знань. Види тестів і методика їх розробки. Модульно-рейтингова система оцінки

знань студентів. Основні принципи її побудови. Основні вимоги і методики проведення заліків та екзаменів.

### **Тема 7. Психолого-педагогічні основи педагогічного співробітництва викладача і студентів**

Психологічна характеристика особистості студента. Педагогічна майстерність викладача та її складові. Педагогічне спілкування та умови його ефективності.

#### 4. Орієнтовна структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

#### **Модуль 1**

##### **Змістовий модуль 1. Система вищої освіти в світі**

Тема 1. Система вищої освіти в Україні	12	2	2			6						
Тема 2. Вища освіта та Болонський процес	12	2	2			6						
<b>Разом за змістовим модулем 1</b>	<b>24</b>	<b>4</b>	<b>4</b>			<b>12</b>						

#### **Змістовий модуль 2. Форми навчання у вищому навчальному закладі**

Тема 3. Аудиторні форми організації	12	4	4			10						
Тема4. Інтерактивні методи вузівського навчання.  Interactive methods of university education.	16	4	4			10						
Тема 5. Організація самостійної роботи студентів	10	2	2			10						
<b>Разом за змістовим модулем 2</b>	<b>38</b>	<b>10</b>	<b>10</b>			<b>30</b>						

#### **Змістовий модуль 3. Форми контролю і діагностики знань студентів**

Тема 6. Контроль і діагностика знань студентів						6						
Тема 7. Психологопедагогічні основи						6						

<b>Разом за змістовим модулем 3</b>	28	4	4			12					
<b>Усього годин</b>	90	18	18			54					

## 5. Теми практичних занять

Таблиця 3

<i>Назва теми та питання семінару</i>	Кількість годин
Тема 1. Системи вищої освіти у країнах Європи. Принципи і шляхи їх інтеграції 1. Сучасні принципи побудови і завдання вищої освіти у розвинених країнах. 2. Заклади і ступеневість освіти. 3. Організація навчального процесу. 4. Методи і засоби навчання.	6
Тема 2. Інноваційні педагогічні технології в освіті 1. Розробка та впровадження у навчальний процес дистанційної освіти. 2. Комп'ютеризація та інформатизація навчального процесу 3. Інформаційно-технічне забезпечення самостійної роботи студентів	6
Тема 3. Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності 1. Навчання як специфічний вид пізнавальної діяльності, його структура. 2. Індивідуальні відмінності у здібності студентів до навчання. 3. Вплив навчального процесу у вузі на розвиток інтелекту студента	6
Всього:	18

## 6. Самостійна робота

Таблиця 5

<i>Перелік завдань та інших питань для самостійного вивчення</i>	<i>Кількість годин</i>
1. Ознайомитися із змістом документів Болонського процесу	4
2. Ознайомитися із принципами побудови систем вищої освіти Англії, Італії, Іспанії, Німеччини, Франції та інших країн Європейського Союзу	4
3. Вивчити нормативні та інструктивні матеріали Міністерства освіти і науки України щодо впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у ВНЗ України	4
4. Скласти робочу програму навчальної дисципліни (за вибором студента)	4
5. Підготувати опорний конспект лекції (дисципліна і тема за вибором студента)	4
6. Розробити сценарій семінарського заняття (семінар-бесіда; семінар-диспут, семінар-пресконференція, проблемний семінар тощо).	4
7. Ознайомитися з методикою дистанційного навчання	4
8. Сформувати індивідуальний навчальний план студента з навчальної дисципліни (за вибором)	4
9. Створити шкалу оцінювання навчальної діяльності студента з дисципліни (за вибором)	4
10. Скласти структурно-логічну схему лекційної теми: „Імідж лектора та його складові”	4
11. Підготувати і виступити публічно з проблем педагогічної етики	4
12. Ознайомитися з системою науково-дослідної роботи студентів в університеті	4
13. Скласти план роботи наукового студентського гуртка (за фахом)	4
14. Ознайомитися з педагогічною спадщиною видатних педагогів вищої школи України	2
Всього:	54

## **7. Методи навчання**

Навчальні заняття з дисципліни здійснюються у формі тематичних, проблемних лекцій, практичних та семінарських занять із проведенням презентацій, дискусій, круглих столів; застосування інтерактивних методів навчання, таких як аналіз ситуацій, обмін думками, рольові та ділові ігри, психологічний тренінг, мозковий штурм тощо, індивідуальні заняття із підготовкою рефератів, есе; консультації з викладачами; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle.

## **8.Методи контролю**

Рейтингова система оцінювання, яка передбачає усне і письмове опитування; поточний модульний контроль; презентація есе, рефератів, залік. *Поточний контроль* здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів студентів на практичних заняттях при обговоренні теоретичних питань, написання реферату з презентацією, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом. *Модульний контроль* є складовою поточного контролю і здійснюється в формі виконання студентом тестів за змістовими модулями. Кількість модулів, змістових модулів та максимальний бал на кожному етапі модульного контролю зазначаються в робочій програмі навчальної дисципліни. Рейтинговий показник – числова величина, яка складається з певної суми балів усіх модулів, змістових модулів навчальної дисципліни.

**9. Розподіл балів, які отримують студенти**  
**Форма контролю – залік**

Поточний (модульний) контроль							Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
14	14	14	14	15	15	14	

**10. Шкала оцінювання: національна та ECTS**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

## **11. Методичне забезпечення**

1. Осадча Л.А. Методичні вказівки для проведення практичних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Педагогіка і методи навчання у вищій школі». Умань: ВПЦ «Візаві». 2022. 98 с.

## **12. Рекомендована література**

### ***Базова***

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник для студентів, аспірантів та молодих викладачів вузу. К.: Либідь. 1998.

Бондарчук Е.И., Бондарчук Л.И. Основи психології і педагогіки. К.: МАУП. 1999.

2. Вища освіта України: ризики, сподівання, успіхи : монографія. Б. Євтух, Л. Г. Горяна, Н. О. Терентьева . Київ. 2015. 420 с.

3. Вища освіта України: тематичний випуск «Європейська інтеграція вищої освіти України у контексті Болонського процесу» : теоретичний та науково-методичний часопис. Київ. 2015. 280 с.

4. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник. /За ред. В.Г. Кременя. Тернопіль. Навчальна книга. Богдан. 2004.

5. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навч. посіб . Київ. 2017. 456 с.

6. Майя Пащенко, Ігор Красноштан . Педагогіка. К. ЦУЛ. 2021

7. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник . Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ . КПІм.Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.

8. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. З. В. Рябова, І. І. Драч, Н. О. Приходькіна, Н. В. Любченко [та ін.] . Ун-т менедж. освіти НАПН України. Київ. 2017. 316 с.

9. Освітні технології. Навч.-метод. посібник. за ред. О.М. Пехоти. К.. А.С.К. 2001.

### ***Допоміжна***

1. Андрушченко В. Теоретико-методологічні засади модернізації вищої освіти в Україні на рубежі століть. Вища освіта України. 2001. №2.

2. Бєленька Г.В. Інтерактивні прийоми викладання навчальної дисципліни у вищій школі. К. 2001.

3. Васьков Ю.В. Педагогічні теорії, технології, досвід. (Дидактичний аспект). Харків. „Скорпіон”. 2000.

4. Вєтров С. Тип навчання – інноваційний. Вища освіта України. 2001. №2.

5. Головко Л.Л. Активізація самостійної роботи студента під час лекційних занять. Освіта і Управління. 2002. Т. 5. №4.

6.Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003-2004 р.р.). За ред. В.Г. Кременя. Київ-Тернопіль. Вид-во ТДПУ.2004.

7.Лосєва Н. Тестування в умовах багатоступеневої підготовки фахівців у вищій школі. Освіта і Управління. 2002. Т. 5. №4.

8.Матеріали науково-практичного семінару „Кредитно-модульна система підготовки фахівців у контексті Болонської декларації”. Львів. 21-23 листопада. 2003.

9.Осадча Л.А. Сучасні інструменти соціалізації студентів у ЗВО. Наукові перспективи: журнал. 2021. № 12 (18) 2021. С.458-469

10. Осадча Л.А. Особливості надання першої психологічної допомоги постраждалим внаслідок бойових дій. Перспективи та інновації науки: журнал. 2022.№10(15).С.513-520

### **13. Інформаційні ресурси**

- <https://www.the-village.com.ua/village/knowledge/knowledge-guide/292887-yak-spravlyatisya-zi-svoym-emotsiyami-9-istoriy-pro-psihologiyu-na-vsivipadki-zhittyia>
- <https://sch15.edu.vn.ua/56->
- <https://osvita.ua/vnz/reports/psychology/9705/>
- [https://iq.vntu.edu.ua/fm/fdb/2187/site/SPP/porady/cikava\\_psychologia.pdf6. http://www.effecton.ru](https://iq.vntu.edu.ua/fm/fdb/2187/site/SPP/porady/cikava_psychologia.pdf6. http://www.effecton.ru)
- [https://arpp.com.ua/blog/crisis-video/?gclid=EAIAIQobChMIvtuz7ajW-gIVdQqiAx3xOAIXEAMYAiAAEgKQtfD\\_BwE](https://arpp.com.ua/blog/crisis-video/?gclid=EAIAIQobChMIvtuz7ajW-gIVdQqiAx3xOAIXEAMYAiAAEgKQtfD_BwE)
- <http://shtc-pto.sumy.ua/index.php/dilimosya-dosvidom/psikhologichna-sluzhba/tsikava-psykholohiiia>
- [https://kavist.com.ua/top-10-najkrashhix-knig-z-psixologi%D1%97/?gclid=EAIAIQobChMIX-6P3qvW-gIVTUaRBR0CMQwfEAMYAiAAEgKo\\_fD\\_BwE](https://kavist.com.ua/top-10-najkrashhix-knig-z-psixologi%D1%97/?gclid=EAIAIQobChMIX-6P3qvW-gIVTUaRBR0CMQwfEAMYAiAAEgKo_fD_BwE)
- <http://psy.piter.com - статті, психологічні новини>

### **14. Зміни у робочій програмі на рік**

В 2022 р. в робочій програмі відповідно до навчального плану внесено зміни в структуру дисципліни, оновлено методичне забезпечення, список рекомендованої літератури.